

СУЧАСНІСТЬ В ПИТАННЯХ МІЖНАРОДНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСОБІВ І МЕТОДІВ ВЕДЕННЯ ВІЙНИ

Сіхно В. В.

*Науковий керівник – Кадала В.В., кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри цивільного та господарського права
Криворізький навчально – науковий інститут
Донецький юридичний інститут МВС України*

Доктринальне регулювання засобів і методів ведення війни в міжнародному праві – відіграє дуже важливу роль в її практичному застосуванні. Безумовне накопичення технологічного потенціалу країн світу – вимагає від міжнародної спільноти рішення, щодо їх правового забезпечення на рівні заборон та приписів. Порушення цих регіональних чи міжнародних угод, веде до ескалації конфліктів по всьому світу. Тому дуже важливо вміти правильно визначити проблематику окремо взятої воєнної конфронтації та передбачити її правове регулювання у майбутньому. Науково-практичне значення дослідження полягає також в тому, що матеріали, положення та висновки дослідження можуть бути використані в якості теоретичної основи для розробки зовнішньополітичних і воєнних стратегій, підготовки миротворчих сил, посередників, спостерігачів, дипломатів.

Для сучасності, значення цієї теми – є найвищою прерогативою для дискусій та наукових спорів. Важливо забезпечити дотримання вимоги міжнародних договорів, задля збереження принципів людяності та гуманності. Через це, вичерпного знання про регулювання воєнних конфліктів – недостатньо. Поважним залишається лише поглиблення наукових досліджень на цю тему, задля пошуку консенсусу в цьому питанні. Наприклад, збройний напад необхідно відрізнити від випадкового, помилкового використання зброї. Дійсне збройний напад - це організоване застосування збройної сили, а не разовий пуск ракети або постріл. Критерієм є загальна військово-політична обстановка у світі, в районі використання зброї і попередній стан відносин між державами [2].

У період ведення бойових дій, важливим є питання про співвідношення міжнародного гуманітарного права, що застосовується в збройних конфліктах, з воєнною необхідністю. Необхідно створити такий міжнародний правопорядок, при якому державам буде вигідно проектувати норми міжнародного гуманітарного права на внутрішньо-національні відносини [1].

Міжнародне співробітництво у сфері збройних конфліктів зараз розвивається у таких напрямках: запобігання збройним конфліктам; правове положення у конфлікті держав, що беруть і не беруть у ньому участь; обмеження засобів і методів ведення війни; захист прав людини під час конфліктів; забезпечення відповідальності за порушення норм міжнародного права [4].

Важливим залишається окреслення головних обмежень та зобов'язань, ратифікованих державами міжнародних актів, задля усунення резонних проблем, пов'язаних з їхніми порушеннями та в деяких випадках – причинами. В нашій країні проблема воєнної ескалації пов'язана напряму з поняттям «гібридної війни», через що агресор безпосередньо обходить всі норми міжнародних домовленостей та ставить під ризик спроможність світової спільноти контролювати такі процеси дипломатичним шляхом. Така несприятлива ситуація в нашій країні – пояснює безпосередню актуальність цієї теми для дослідження. Оскільки всі причинно-наслідкові зв'язки ведуть до того, що недостатня зацікавленість юристів в цьому питанні призводить до колосальних помилок і недоліків в комплексі норм міжнародного права. Як у зарубіжній, так і у вітчизняній науці спостерігається дефіцит системного аналізу об'єкта дослідження. Застосування створених класиками конфліктології методологічних розробок, які мають досить високий рівень абстракції, суттєвого результату не приносить через те, що вони не дозволяють виявити особливості сучасних збройних міжнародних конфліктів, які позначаються в усіх сферах суспільного життя [3].

Отже, актуальність обраного напрямку дослідження обумовлена, насамперед, відсутністю ґрунтовних концептуальних розробок дослідження сучасних збройно-політичних міжнародних конфліктів, які останнім часом зазнали суттєвих змін, набувши нетрадиційного асиметричного характеру, що потребує подальшої розробки понятійного апарата, типології, доповнень і уточнень в описі їх структурно-функціональних характеристик для пошуку ефективних методів діагнозу, прогнозу та оптимізації способів їхнього врегулювання [3].

Для ефективного застосування норм міжнародного гуманітарного права визначальне значення має правильна кваліфікація збройного конфлікту [4]. У конфлікті відбувається повний хід подій, від появи суперечності до її розв'язання, включаючи боротьбу між учасниками міжнародних відносин. Аналіз кожного із етапів дає змогу сформулювати конкретний і об'єктивний вид на ситуацію, в перспективі подальшого його вирішення. Дослідження

структури та класифікації воєнних конфліктів також передбачає використання в них окремих методів та засобів. Вони становляться критерієм, за яким структурується кожен тип воєнних конфліктів. Право сторін у збройному конфлікті обирати методи та засоби ведення війни є обмеженим. Існує принцип, який встановлює заборону застосування зброї, снарядів, речовин і методів, які можуть завдати надмірних ушкоджень чи страждань. Міжнародне право обмежує законні засоби та методи ведення збройних конфліктів. Під засобами ведення війни розуміється зброя й інші засоби, які застосовуються збройними силами в конфлікті для заподіяння шкоди й ураження ворога. Методи – це способи застосування засобів ведення війни [4].

Таким чином, міжнародне співробітництво у сфері збройних конфліктів зараз розвивається у напрямку: обмеження засобів і методів ведення війни. Це підкреслює загальну особливість і значущість взятої теми для теоретичного базису. Адже кожен рік людська абстракція в силах винаходити новітні зразки зброї та методи по її реалізації на практиці. Міжнародне право повинно стати гнучким комплексом протипаг і гарантій в регулюванні небезпечних та негуманних засобів ведення воєнних конфліктів, задля безпеки і збереження всього людства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1.Військове право: підручник / за ред. І.М. Коропатніка, І.М. Шопіної. Київ: Алерта, 2019. 648 с.

2.Богущий П.П., Скуріхін С.М. Основи військового права України: курс лекцій. 2-ге вид., перероб. та доп. Одеса: Фенікс, 2011. 343 с.

3.Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. / [В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.] ; за ред. В. В. Мицика. – Харків : Право, 2019.

4.Ладиненко А.П. Виды вооруженных конфликтов и применимое к ним право / А.П. Ладыненко. // Альманах Международного права. – 2009. - № 1. – с.136 - 150